

ТРОМЕСЕЧНА ИСТРАЖИВАЊА О УГОСТИТЕЉСТВУ

ПРАВНИ ОСНОВ ИСТРАЖИВАЊА

Истраживања се спроводе на основу Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009), као и Програма званичне статистике у периоду од 2011. до 2015. године („Сл. гласник РС“, бр. 23/2011).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај статистичких истраживања

Тромесечним истраживањима о угоститељству обезбеђују се подаци неопходни за праћење и анализу конјунктурних кретања, обима и структуре промета у угоститељству.

У сврху задовољења поменутих циљева истраживањима се прикупљају подаци о:

- укупном промету пословних субјеката у посматраном тромесечју по месецима;
- промету оствареном од угоститељске делатности по статистичким територијалним јединицама (НСТЈ 2);
- структури промета оствареног од угоститељске делатности по врстама угоститељских услуга;
- промету оствареном од угоститељске делатности по месецима.

Резултати истраживања користе се за праћење и анализу обима, динамике и структуре промета у угоститељској делатности; за испуњавање међународних статистичких обавеза, као и за планирање и анализу мера економске политике у области угоститељства.

Извештајне јединице

Извештајне, односно статистичке јединице су:

- Правна лица (привредна друштва и друга правна лица) која су према претежној делатности разврстана у делатност угоститељства (сектор I, области 55 и 56 КД [2010]);
- Предузетници који су према претежној делатности разврстани у делатност угоститељства (сектор I, области 55 и 56 КД [2010]).

Обухват истраживања и основни елементи узорка

Истраживањима су обухваћена привредна друштва и предузетници који су према претежној делатности разврстани у делатност угоститељства (области 55 и 56 КД [2010]).

Изузетно, истраживањем је обухваћен и мањи број правних лица која остварују значајан промет од угоститељства као секундарне делатности.

Оквир за истраживања формира се на основу Статистичког пословног регистра, финансијских извештаја, података Пореске управе и других статистичких истраживања.

Тромесечним истраживањем о угоститељству (образац УГ-11) обухваћена су привредна друштва која су према претежној делатности разврстана у делатност угоститељства а чији промет на основу података из финансијских извештаја представља 90% укупног промета.

Тромесечним истраживањем о угоститељству обухваћени су и предузетници (образац УГ-11П). Основни скуп чине сви предузетници који су према претежној делатности регистровани у делатности угоститељства (области 55 и 56 КД [2010]).

ПРЕЛИМИНАРНИ ОКВИР ЗА ИЗБОР УЗОРКА добија се на основу Статистичког пословног регистра, са стањем 31. децембра године $t-1$, где је t година у којој се спроводи истраживање, и чине га сви предузетници чија је делатност угоститељство (области 55 и 56 КД [2010]). За издвојени подскуп предузетника, оквир садржи следеће податке: идентификационе, адресне, шифру делатности и вредност промета.

Оквир за избор узорка добијен је из прелиминарног оквира, искључивањем најмањих предузетника који у збиру имају мање од 5% промета по делатности и територији. Пре искључивања издвојени су они предузетници који имају промет већи или једнак 5% од укупног промета по делатности и територији.

Новонастали предузетници, у периоду од године $t-1$ до текућег момента, нису укључени. Услед тога, оквир има грешку необухвата за оне предузетнике који су активни од неког момента године $t-1$ и имају значајан промет.

Стратификација

Стратификација је извршена према претежној делатности и територији.

Алокација узорка

За алокацију узорка користи се алгоритам Хидироглоу, узимајући за помоћну променљиву промет, а задана грешка је 0.085. Коришћен је прост, случајан стратификован узорак.

Метод, време и извори за прикупљање података

Истраживање се спроводи извештајном методом. Свим јединицама изабраним у узорак подручна одељења Републичког завода за статистику и ГЗИС Београд достављају обрасце и сва неопходна упутства.

Извештајне јединице попуњене обрасце достављају поштом, факсом или електронском поштом, до 15. у месецу, по истеку посматраног тромесечја.

Извор података је сопствена књиговодствена и друга документација привредних друштава и предузетника.

Обавеза заштите индивидуалних података

Обавеза заштите индивидуалних података темељи се на члану 3. Одредбе о заштити давалаца података и члановима 44, 45, 46, 47, 48. и 49. Одредбе о поверљивости Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009). Индивидуални подаци представљају службену тајну, користе се искључиво у статистичке сврхе и не могу се објављивати нити стављати на располагање корисницима.

Списак и дефиниције основних обележја – индикатора

Угоститељство је делатност која се састоји у пружању угоститељских услуга, то јест услуга смештаја, исхране и точења пића гостима у угоститељским објектима. У ширем смислу, под тим појмом подразумевају се и друге услуге (превоз гостију угоститељског објекта и њиховог пртљага, давање информација, ПТТ услуге, чување ствари од вредности, чишћење одеће и др.) које се обично пружају гостима уз угоститељске услуге.

Угоститељска пословна јединица је угоститељски објект који у пословном, грађевинском и функционалном погледу чини заокружену целину или који у оквиру шире грађевинске целине има издвојен простор и потребну пословну функционалност за обављање угоститељске делатности. Угоститељски објекти се, према врсти угоститељских услуга које се у њима претежно пружају и према техничким могућностима и начину услуживања, разврставају у одређене врсте, а одређене врсте угоститељских објеката у одговарајуће категорије.

Привредно друштво (предузеће) јесте правно лице које оснивају правна и/или физичка лица ради обављања делатности у циљу стицања добити. Правне форме су: ортакчко друштво, командитно друштво, друштво са ограниченом одговорношћу и акционарско друштво (отворено и затворено).

Предузетник је физичко лице које је регистровано и које ради стицања добити у виду занимања обавља све законом дозвољене делатности.

Промет пословног субјекта представља књиговодствено обрачунату (фактурисану) вредност прихода од угоститељске и других (секундарних) делатности које пословни субјект обавља. Укупан промет пословног субјекта не обухвата приходе остварене продајом основних средстава, као ни финансијске и ванредне приходе (у вредност укупног промета не укључују се приходи на основу: провизије, закупа некретнина, постројења, опреме, и машина; провизије за лиценце; продаје властитог земљишта и осталих средстава; продаје акција; камата и дивиденди; субвенција и других ванредних прихода). У вредност промета укључује се и порез на додату вредност.

Промет од угоститељске делатности представља књиговодствено обрачунату вредност укупно оствареног промета на основу извршених угоститељских услуга (смештај, исхрана, точење пића), као и других услуга које се уобичајено пружају у угоститељству (превоз гостију и пртљага, туристичке услуге, услужне делатности, продаја дувана и предмета за успомену и др.). У вредност извршених услуга (промета) укључује се и порез на додату вредност.

Порез на додату вредност (ПДВ) јесте општи порез на потрошњу који се обрачунава и плаћа на испоруку добара и пружање услуга, у свим фазама производње и промета добара и услуга, као и на увоз добара, осим ако законом није другачије прописано. ПДВ се обрачунава и посебно исказује на рачуну који плаћа купац робе или корисник услуге.

Ниво репрезентативности података

На основу резултата добијених од изабраних предузећа и предузетника у тромесечној периодици, оцењује се цео скуп. Тако добијени подаци су репрезентативни за ниво Републике Србије и статистичке територијалне јединице (НСТЈ 2).

Усаглашеност са међународним препорукама, стандардима и праксом

Дефиниције основних варијабли и методологија обрачуна резултата (апсолутни подаци, индекси у текућим и сталним ценама) делимично су усклађени са препорукама Евростата у области краткорочних индикатора (**Council Regulation No. 1165/98**).

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Органи за спровођење истраживања

У припремама и спровођењу истраживања учествују Републички завод за статистику, Сектор за статистику АП Војводине, Завод за информатику и статистику у Београду и подручне организационе јединице Републичког завода за статистику.

Републички завод за статистику надлежан је за следеће активности: утврђује методолошке основе и инструменте за спровођење истраживања, одређује оквир за избор узорка, врши избор извештајних јединица у узорак и саставља адресар, израђује упутства за организацију и спровођење истраживања, штампа обрасце и упутства за њихово попуњавање, стара се о благовременом спровођењу истраживања, дистрибуира обрасце, прикупља, контролише и уноси примљен материјал, обрађује податке и припрема и публикује резултате истраживања.

Сектору за статистику АП Војводине обавезе и надлежности одређује РЗС и оне се састоје: у ажурирању адресара, достављању упитника извештајним јединицама, пружању помоћи извештајним јединицама код попуњавања извештаја, прикупљању извештаја, контроли обухвата и тачности података, уносу података у одговарајуће апликације и исправци унетог материјала. Поред тога, обавља и друге послове из делокруга својих надлежности.

Обавезе и надлежности подручних организационих јединица одређује Републички завод за статистику и оне се састоје: у ажурирању адресара, достављању упитника извештајним јединицама, пружању помоћи извештајним јединицама код попуњавања извештаја, прикупљању извештаја, контроли обухвата и тачности података. Поред тога, обављају и друге послове из делокруга својих надлежности.

Обавезност давања података

Обавеза давања података темељи се на члану 26. а казнене одредбе за одбијање давања или давање непотпуних и нетачних података на члану 52. Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009).

Роковник основних фаза спровођења истраживања

Рокови за извештајне јединице, као и за Сектор за статистику АП Војводине, одређују се на основу годишњег Плана статистичких истраживања. Прикупљање извештаја овог истраживања обавља се до 15. у месецу за претходно тромесечје.

Резултати истраживања стављају се на располагање корисницима у виду индексних показатеља 75 дана по истеку извештајног тромесечја.

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

Упитник и упутство за попуњавање упитника

При спровођењу тромесечних истраживања за угоститељство користе се обрасци УГ-11 за правна лица и УГ-11П за предузетнике. Упутства за попуњавање су саставни делови упитника и налазе се на полеђини упитника. Упитници се налазе на веб сајту Републичког завода за статистику www.stat.gov.rs.

Списак номенклатура и класификација које се користе у истраживању

- Класификација делатности – КД („Службени гласник РС“, бр. 54/2010)
- Номенклатура статистичких територијалних јединица („Службени гласник РС“, бр. 109/09 и 46/10)

(Класификација и номенклатура се налазе на сајту Републичког завода за статистику, www.stat.gov.rs)

Списак публикација у којима се објављују методологија и резултати истраживања

Резултати истраживања, са методолошким објашњењима, објављују се у „Месечном статистичком билтену“ и на интернет презентацији Републичког завода за статистику (www.stat.gov.rs).

Контакт особа – Мирослав Цуцуревић, локал 216